

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Mária-u. 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével
 szemben,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 szóalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 I. EMELET

hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 int. zendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Működésének

a kiadóhivatal veszi fel

Fellendülés minden téren.

Pécs, 1896. március hó 12

A hatvanhetes kiegyezést és az annak alapján uralkodó kormányokat támogató párt hívei az ellenzéki támadások ellenében büszkén szoktak hivatkozni arra, hogy a kiegyezés, meg az azóta gyakorlatba vett kormányrendszer mégsem lehet oly rossz, mert ime, ha visszatekintünk a kiegyezés óta, különösen pedig a Tisza-féle Pálfordulás által megteremtett „szabadelvű párt” uralkodása alatt lefolyt időszakra, el kell ismernie mindenkinek, hogy Magyarországon mily óriási fellendülést tapasztalható minden téren, a mely méltán kelti fel a művelt külföld bámulatát és szomszédaink irigységét.

Hát az igaz, hogy ez a párt, a melynek már elnevezésében is évtizedeken keresztül egy nagy hazugság rejlett, ponpásan értett hozzá, port hinteni a világ szemébe, Potemkin-falvakat mutogatni, rendezett viszonyokat, fejlődő jólétet hazudni oda, a hol valójában gazdasági hanyatlás és növekvő pauperizmus ütött tanyát.

Ebben a részben ügyesen sajátította el a bukni készülő kereskedő politikáját, a ki fényesen rendezi be üzletét, nagy háztartást visz és kézzel-lábbal veri a reklám nagy dobját, hogy csak minél több adósságot csinálhasson.

Mikor a mezőgazdasági termények árai rohamosan alászálltak, bortermelésünk csak-

nem teljesen tönkrement, ipar és kereskedelem az általános pénztelenség mellett pangásnak indult: a magyar állam óriási beruházásokat csinált — puffra, hallatlan magasra emelte budgetjét s e mellett mégis helyreállította államháztartásának pénzügyi egyensúlyát s mindezek koronájául elérkezettnek látta az időt a valuta rendezésére, a mi minden körülmények közt valamely állam egészséges gazdasági viszonyainak legbiztosabb fokmérője.

Hogy azonban mindez miféle eszközök segítségével volt elérhető, azt legjobban érezte a misera ples contribuens — a szegény adózó nép.

A jövedelmezőségének csaknem felét elvesztett föld adója az új kataszter alapján tíz millió forinttal emeltetett; az alig tengődő iparos, kereskedő három évenként valóságos élet-halál harcot küzd az állami közegek adófelszólási törekvéseivel s a kereset adó a kereseti viszonyok határozott rosszabbodása mellett nyolc év alatt 12 millióról 20 millióra emeltetett; a közvetett adók óriási arányokat értek el, még pedig nem a fogyasztás emelkedésével, hanem mindig új tárgyak megadóztatásával s a meglévő fogyasztási adók mekanikus emelésével, s hogy ezek a felszólított közvetett adók meg is hozzák az előirányzott összegeket, ránk szabadították az olasz borokat és ezzel mesterségesen tönkretették Magyarországon a szőlőrekonstrukció költséges munkáját.

A fényes államháztartási eredmény tehát csak úgy volt elérhető, hogy nemcsak a gyapjút nyirták, de a bőrt is lehúzták: nemcsak a jövedelmet vitték el az adózótól, de megtámadták az adóalapul szolgáló tőkét is.

Mindezt lehetett leplezni a számok egyes csoportosításával, de a valuta rendezési kísérlet balsikere lerántotta ezt a leplet a sivár valóságról: ez kéréltelentlenül bebizonyította, hogy az a hánytorgatott fellendülés nem egyéb üres szemfényvesztésnél.

Nagy áldozatok árán, nagy kamatu kölcsönpenzen beszereztük az arany készletet, de a pénzügyminiszter kénytelen ráülni a kasszára, mert a mint forgalomba bocsátja az aranyat, az rögtön vándorol ki a külföldre; az egész valuta rendezési komédiából tehát az a hasznunk van, hogy fizetjük a zár alatt tartott aranyak a busás kamatját s a zsebeinket nikkellel, meg rossz ezüsttel megterhelve ámitjuk magunkat, hogy van aranyvalutánk.

Ez alatt pedig szegényedik és pusztul a föld népe, a minek valóban elszomorító tanubizonyosságát szolgáltatották Baranyamegye közigazgatási bizottságának szakelőadói a kormány számára készített évi jelentéseikben.

Az állami feladatot képező teendők elvégzésére az állam részéről megfelelő erőkről nem történt gondoskodás, — mondja

„Pécsi Figyelő” tárcája.

Alkonyat volt.

Alkonyat volt, esteledett,
 A nap nyugvófényben . . .
 Szép volt a táj, elragadó;
 Szébb napot nem értem.
 Ketten voltunk, csupán ketten
 Meg egy piros rózsá,
 A mely úgy félt, úgy remegett
 Minden egyes csokra.
 Félt szegényke, mintha tudná,
 Mi sors vár rája? . . .
 Első csókunk emlékére
 Nekem szántad, lányka.
 Megragadtad gyenge szárát . . .
 — S letépted a rózsát,
 Köny hullott a kis kehelyből . . .
 — Panaszként szólt hozzád!
 Oh! mit tettél balga lányka?
 Mért oltád ki életem:
 Nekem is volt hű szeretőm,
 — Oly boldogan éltem . . .
 Szólt volna még, de már nem birt,
 Gomblyukamba tüzted.
 És egy csókkal gondolatim
 Messze, messze ütted.

Molnár József.

Agglegénység.

Hét óra mult.

— No hál' Istennek, csakhogy megint lepergett egy unalmas, iszonyuan hosszú nap — szólt magában Bedő Andor ur, mikor pár órai semmttevés után kijött az irodából a megszokott sétáját elvégezni.

A város, melynek népe ez órában szokott volt megjelenni a korzón, némileg megnyerte a Bedő ur tetszését s élvezettel tudta szemlélni azokat a nem egészen párisi divat szerint öltözött asszonyokat és lányokat, azokat a félszeg járású, furcsa alakokat, a kik közönségesen a korzó zömét szokták képezni.

Fütyörészve haladt végig köztük, de egy-két forduló után már betelt a kép nézésével s széles gallérjába rejtve arcát, igyekezett a rendes vendéglőjébe, a hol nyámmogva, étvágytalanul költötte el gondosan összeválogatott vacsoráját.

Közben elgondolkozott.

— Hej a nők! Móg csak a nőkben van élet, költészet, szerelem s minden, a mi csak a földön kellemes lehet. Valóban csak bennük találja fel a férfi nyugalomát, életboldogságát.

Ugyde melyik az a nő, a ki manapság már csak a tiszta szerelem ártatlan rajongá-

sával, önzetlenül, minden érdek nélkül vonzódnék a férfihez.

De azért szereti a nőket s egyetlen reávetett szép szem sugarának sem volt képes ellentállani, ha történetesen ez egy olyan szép szempárból löveltetnék reá, a melyet — reális szempontból is elegendő fényesnek lehet tartani.

— Önzők, önzők — mind, valamennyien, kik szivesebben veszik holdas fejű vén gavallérok fecsegéseit telekkönyvbeli holdakról, mint az igazán költői lélek legnagyobb, holdakról való ömlengését.

Pérez! Pérez! Ez a mottó, ez a jó manapság. Tekintély, becsület, mind csak dekoráció, mely minden felvonás után változik.

Bosszusan, komor gondolatok között hagyja oda a vendéglőt.

A zsebongó, eleven utcákat köröskörül hó fűdi. Szemgyönyörködötő, csillogó fehér hó, mely léptei alatt lágyan, ropogva omlik szét. Minden oly ragyogónak, elevennek tűnik fel neki; a sietve tova haladó kipirosodó arcai, a házak, a fák, az utcák. Minden, minden!

Oh mennyire tetszik most neki a zord, hideg tél. S mint érzi a jótékony hűvösséget lázas ágyában.

Megáll egy bank-kirakat előtt, a melyből a fényes, sárga aranyok oly ékesen be-

az alispáni jelentés — a kivándorlás nagy mérveket ölt, különösen ott, hol a nép eddigelé szőlőműveléssel foglalkozott, mert most már megélhetésének feltételeit nem találja meg régi otthonában.

Igy szól a hivatalos jelentés a termékeny Dunántúl vidékeiről; milyenek lehetnek a viszonyok a kopár felföldön, vagy a bércecs Erdélyben!

Pusztító járványok tizedelik a népet — jelenti a megyei főorvos — s nincs rá mód, hogy ez megakadályozható legyen, mert az óvó rendszabályok költségeit az állam egészen a községek nyakába varrja. ezek a filloxera, állatjárványok, silány termések és rosz terményárak által elszegényedett, lakosságukban is megfogyatkozott kisközségek pedig inkább eltitkolják a körükben pusztító járványokat, semhogy a védekezési költségekben újabb elviselhetlen terheket legyenek kénytelenek viselni.

Az emberélet Magyarországon még mindig a legolcsóbb portéka, avagy nem boszantóan nevetséges-e az, hogy Magyarországnak csaknem 500 milliót kitevő költségvetésben a járványok elleni védekezésre csak 5000 forint jut akkor, a mikor különösen a gyermekeknek egy ijesztően nagy kontingense esik évenként áldozatul a már állandósult járványoknak.

Az egyetlen, valóban reális fellendülés, a mit a hatvanhetes alapon álló kormányoknak köszönhetünk, a költségvetés óriási növekedése. Államháztartásunk kiadásai 1868-tól 1895-ig 130 millióról 468 millióra emelkedtek, de fordított arányban fejlődött vissza az általános népjólét s gyér lakossága hazánk csaknem elsővé lett a kivándorló rajokat kibocsátó államok közt.

Ezeket az adatokat és jelentéseket állítsa ki a kormány a millenniumra, hadd nyerjen igaz fogalmat a külföld Magyarországra fellendüléséről.

Hírek.

Pécs, 1896. március hó 12

Egy új nóta.

Mint hogy manapság már sok olyan gyerek individuum is feltűnési viszketegben utazik, a kik még a — borbélyoknak sem válnak hasznukra, nem lévén egy árva szőr sem tejeles arcocskájukon, melyet leborotváltatniok kellene: mi, elismeréssel lévén minden elvonuló, feltűnni nem akaró talentum iránt, ime ezennel tért nyitunk egynek, a ki — történetesen — épen a felszabadulási korban levő borbélyinas, de érez magában olyan isteni erőt, mely nagy tettekre teszi hivatottá s ha nem is akarja meghamisítani a — történelmet, de abban bizik, hogy jó borbély lesz belőle valamikor.

Ez az eddig elrejtett nagy tehetség tegnapelőtt népdalt írt. Népdalt saját magáról, mely hangzik vala a következőképen:

„Fodrász volt az apám,
Magam is az vagyok!
Ép azért szőgfürtöm
Pomádétól ragyog.
És még akárhányszor
Születhetném,
Mindig fodrászegénynek
Szegődném!

Nincs is a városban
Az a varróleány,
Aki szerelmesen
Ne kacsingatna rám.
Ámbátor a rózsám
Fehérszemély,
Node azért vagyok én is
Fodrászegény!

S mikor boltcsukáskor
Megyek a rózsámhoz,
Édes csókkal fogad
És jó vacsorát hoz . . .
Szeretnék én másnap olyan
Legényt látni,
Aki vélem versenyt jönne
Beretválni!”

És kérjük alássan, ezt a gyereket még — borbélynak akarják kinevelni. Borbélynak, mikor született zseni, ha felöltöztetné valami mecénás lakkcipőbe, divatos ruhába, vasalt mellű inget adna rá, cvikkert tetetne az orrára és cilindert nyomintana a fejébe, echt

szélnék hozzá arról az életről, a mit e kis fényes jószágokkal el lehet érní . . .

Nem tudta levenni róluk tekintetét, oda tapadt mélyen, tűzben égve, hosszasan.

Egy barátja szólította el onnan, a ki épen valami vigalomba készült és a ki szíve mélyéből örvendő az életnek, azt szerette volna, ha mindenki úgy örülne annak.

Önkénytelenül, mint egy automata, engedett a kapacitásának s nemsokára már ott — unatkozott a táncterem kellő közepén, abban az ösmert csoportban, a melyet közönségesen a meglettebb kóru, vagy blazirt emberek alkotnak.

Nem nyújtott neki élvezetet a tündéres kép, a ragyogó fény látása, nem szédítette el az asszonyok és leányok káprázatos szépsége, ő mindenütt csak árnyat és salakot látott. Hidegen, szenttelenül mosolyog az ömerőökre s ebben a pilianatban százszorosan érzi elhagyatottságát, szeretetlenségét. Hasztalan keresi föl a buffet-t, hol a férfi cimborák hűsölnek, kik közül egyik lomhán legyezgeti magát parfümös zsebkeendőjével, a másik nem birbetelni elegans lakk-cipője orra hegyének nézésével, a harmadik a tükörben igyekszik kiegyengetni összeizzadt, mesterségesen kigöndörített frizuráját, ismét mások a cukrászeánynak mondanak elkoptatott bókákat. Általában mindegyik magán viseli a kiéltség letörölhetlen nyomait, úgy,

hogy ezeknek látásán csak még jobban elkomorodik, mert ezekben a kiszáradt alakokban mintegy önmagát véli felösmerni.

Lerohan a teremről, beveti magát egy kocsiba, dühösen rakiáltva a kocsisra: Hajts, hajts! oly sebesen, hogy beleőrülj.

És a kocsis már ismeri az ő passasérjait: tudja, hova kell vinnie az ilyen embereket. Megáll egy kávéház előtt, honnan vad orgia s zengő muzsikaszó sivit ki az éjbe. Benn a kávéházban, az összetákoltt, félvilágot jelentő s piros ronggyal behuzott deszkákon egy orpheum-társulat játszik.

Ismerős kiáltások fogadják a jövevényt, ki rájuk sem hederítve, zordonan foglal helyet a pódium előtt, honnan hasztalan igyekszik felé lövöldözni legbájosabb pillantásait a café chantant éktelenül kornyikáló csillaga.

Hanem lassanként mégis enged hidegségéből s mikor végre a műsor utolsó számát is ledarálták s a kifáradt művészek és művésznők farkas étvágygyal neki estek a vacserájuknak, akkor meg nem állhatja, hogy maga köré ne gyűjtse őket. Nem tud ellent állani a megsokásnak, a vágynak, hogy ezzel a szedett-vedett rongyos népséggel ne mulasson egyet, pedig valójában a csömörlésig utálja már őket.

És aztán mulatnak, dözsolnek; a pesszgo foly, a jókedv féktelen. Egy-egy rinocerosz idegü művésznő akkorákat kurjant, hogy

íróembernek nézné bárki is! Hát nem vétek ez a mai világban, mikor olyan kevés a talentum s a ki van, az is csak — talmi.

S hogy mi a neve az új nóta írójának?

Nem áruljuk el. Tessék felfedezni annak az ujságnak, a melyik helyi nagyságot gyárilag raktározva tart készenlétben. Hanem vigyázat! Nehogy ebben az új nagyságban is — csizmadiát fogjon!

Csatt.

Napirend 1896. március 13-án.

Naptár: péntek, márc. 13. — Róm. kath. Rozina — Prot.: Roderig. — Görög-kel: (márc. 1.) Eudáz. — Zsidó: Adar 28. — Nap két 6 óra 17 perckor. — Nyugszik 6 óra 3 perckor. — Hold két délben. — Nyugszik 7 óra 40 perckor este.

Időjárás: hőmérséklet 2 fok Cels. meleg, légy. — más 746. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint éjszakaon csapadék, enyhe idő várható. Színház: „Az egér“, vigjáték 4 felvonásban.

(A pécsi ev. ref. gyülekezet) hálaadó ünnepi istentisztelettel fogja megünnepelni március 15-ét, mely nap most vasárnapra esik. Az ünnepélyt az alkalmi egyházi beszéd, melyet Máthé Elek h. lelkész tart, fogja vallásossá és az ifjúsági énekkar énekei fogják hazafiassá tenni. Az istentisztelet az ev. ref. gyülekezet imaházában (Siklósi-országút 4. sz.) március 15-én d. e. 10 órakor veszi kezdetét.

— (A „Pécsi kereskedelmi ifjúsági Kaszinó“) a millenium évében szintén megünnepeli a március 15-ét. Jelezni kívánja ezáltal mintegy azt, hogy habár a kereskedelmi, s az üzleti nyelv nem épen minden alkalommal magyar, de a szellem, az érzület a mi kereskedőinket is áthatja, és az a szellem mindenkor és minden körülmények között nemzeti, hazafias, magyar. Ez ugyan inkább kötelesség volna, mint érdem. Az ünnepély megtartását azonban mégis örömmel látjuk, mert van reményünk, hogy kereskedő világunk e helyes uton a nemzeti, a magyar irányban fog továbbra is előre haladni. A mit látni — tekintve, hogy városunk kereskedelmi szelleme még néhány év előtt is ugyszólván teljesen német volt —

csak úgy harsog a terem s kegyetlenül szívja a legerősebb szivarokat.

Itt ebben az ocsmány körben, ebben a szivarfüsttől s bortól bűzös atmoszférában aztán azt hiszi, hogy felejt . . . felejt mindazt a keserűséget, a mi szívet, lelkét oly nagyon emészti.

Pedig csak azt felejtette el, hogy ember, hogy hatalmas, gátat nem ismerő erő akaratlanul még mindent helyre lehetne hozni. De erre már képtelen, legalább ő azt hiszi, hogy az.

Örült módon kezd kiabálni, szenvedélyesen ölelgeti a festett képű lányokat, az élvezett sok ital következtében tör. zuz s szidja a világot.

Mikor másnap fölbredt, borzadva hátrál vissza a tükör előtt; sápadt, beesett arc tekint abból reá.

A saját képébe. Sokáig áll némán, szótlánul, önmagába mélyedve s érzi ismét, hogy szíve, lelke megint csak olyan üres, mint volt tegnap, vagy tegnapelőtt.

Önkéntelenül belenyul a zsebébe — az is üres volt . . .

Don José.

mindenesetre örvendetes jelenség. Az ünnepély a Kaszinó saját helyiségében vasárnap délután 4 órakor tartatik meg a következő programmal: 1. Elnöki megnyitó, tartja Strausz Béla alelnök. 2. Szavalt, tartja Demeter István. 3. Ünnepi beszéd, tartja Róna Béla felső keresk. iskolai tanár. 4. Szavalt, tartja dr. Blau Adolf. 5. Hazafias ének.

— **(Pécsváros önálló anyakönyvvezetői hivatala.)** Még a mult havi közigazgatási bizottsági ülésből utasítást kapott a polgármester, hogy az állami anyakönyvi felügyelő közbenjöttével részletes javaslatot tegyen a Pécsen létesítendő önálló anyakönyvvezetői hivatal tekintetében. A terjedelmes jelentést ma olvasta föl a polgármester az ülés előtt. Elismeréssel emlékezik meg az intézmény bevezetéséről, Majorossy Imre főjegyző, Pintér aljegyző és Oberhammer fogalmazó tulfeszített munkájáról, a mi azonban örökké nem tarthat, mert ez által a túlterhelés által szenved maga az egyén, sőt szenved a város érdeke. Különbben is a főlzaporodott közigazgatási teendők elengedhetetlenné teszik, hogy a városi tisztikar a negyedik tanácsosi állás szervezésével szaporíttassék. A pécsi I. anyakönyvi hivatal 5 havi fennállása alatt 107 házassági, 438 születési és 459 halálozási esetet jegyzett be és végezte az azokkal járó munkát, a mi átlag napi 12 órai munkaidőnek felel meg. Szervezendő volna tehát egy egészen különálló anyakönyvvezetői hivatal, hogy végre valahára megszabaduljanak azok a tisztviselők a felesleges munkától, melyet idáig ugyis csak hazafiasságból láttak el. Ehhez a hivatalhoz alkalmazandó volna egy anyakönyvvezető évi 1200 frt fizetéssel, egy helyettes 800 frt fizetéssel és egy irnok 500 frt fizetéssel, természetesen meghagyatnék nekik az egyes aktuokért megszabott díjak szedési joga. A megválasztandó hivatalnokok tagjai lennének a városi tisztikarnak s mint ilyenek, belépnének a városi tisztviselők nyugdíj-egyesületébe. Az államkincstár terhére 2000 frt volna átvállalendő. A bányatelepi II. ker. anyakönyvvezetői hivatal pedig egyelőre maradhat a mostani kezekben. A bizottság elfogadta egyhangulag az előterjesztést és ily értelemben átirat intéztetik Pécs város közgyűléséhez, a belügyminiszterhez pedig föllirat, hogy a 2000 frtos hozzájárulást vállalja el az államkincstár terhére. Az ülésbe meghívott Bolgár Kálmán anyakönyvi felügyelő készségét jelentette ki, hogy szívesen közben fog járni, hogy ez a kérdés mielőbb megoldassék és pedig város előnyére.

— **(Polgár Sándor Budapesten.)** Színházunk jeles komikusa ma (csütörtökön) este énekelni fog a „Telefon Hirmondó“ hangversenyén. Tudvalevőleg a mi Polgárunk valamikor opera énekesnek készült és mi pécsiek legjobban tudjuk, mily pompás hanganyag fölött rendelkezik. Polgár a „Bajazzók“ című operából Tanio szerepét fogja beleénekelni a beszélő ujság hangfogó készülékébe, mely úgy van összeszerkesztve, hogy ugyan egy időben valamennyi abonense a nevezett ujságnak odahaza élvezheti a legnagyobb kényelemben a szép dallamot.

— **(Szász arany jutalom.)** Az új kórház építkezésénél a felügyeletet és az ellenőrzést tudvalevőleg Rauch városi főmérnök teljesítette hivatalos óráin kívül. Tekintettel, hogy buzgó működése által jelentékeny megtakarításokat eszközölt a kórházi alapnak, a ma megtartott városi közigazgatási bizottság egyhangulag száz darab császári és királyi aranyat, mint jól megérdemelt külön jutalmazást szavazott meg a főmérnöknek.

— **(Egy havi rend.)** A városi közigazgatási bizottságban felolvasott polgármesteri jelentés szerint február hóban a közigazgatási iktatóba beérkezett 1999 ügydarab, a melyből 1937 intéztetett el; a kapitánysági külön iktatóba beérkezett 1527, elintéztetett 1463 ügydarab. Bűnügy volt 2, vétség 10, kihágás 33, cselédkönyv kiadott 19, letartóztatva volt 91, kötött utlevéllel kiutasított 27, kórházba szállított 12 egyén, a vendéglőkben összesen 530 idegen szállott meg. A központban működő községi bíróságnál beadott 410 panasz, a bányatelepinél 63. A személy- és vagyonbiztonság általában kielégítő volt. A fősorozás előkészületei folyamatban vannak. Utadoban befolyt 4676 frt.

— **(Felmondta a szolgálatot.)** Alig kezdette meg a németbolyi gazdák nagy apparátussal berendezett tejszarnoka működését, a mely hosszú vajadás után végre lehetővé vált, máris fennakadás történt a munkában, a mennyiben az egyik gép, a mely a tej feldolgozásában a legelső munkát végzi, felmondta a szolgálatot, s így a szomszéd községek tejszállítása is bizonytalan időre abbanmaradt. A németbolyi tejszövetkezet gépeit gőzerő hajtja, s így bizonyára az a körülmény okozhatta a bajt, hogy a gőzerő túlnagy arányban lett alkalmazva a kézi géppel szemben, jöllehet kevesebb löerejű gőzgép is megtenné a szolgálatot.

— **(A dolni-mihojláci vasut.)** Olvastatott a mai közigazgatási bizottsági ülésben a kereskedelmi miniszter leirata, melyben értesíti a bizottságot, hogy a pécs-dolnimitohojláci helyiérdekű vasut közigazgatási bejárását f. hó 18-ára tűzte ki. A vasut engedélyese Lederer Sándor. A bejárást teljesítő bizottságban résztvesznek: Ehrenhoffer Aladár miniszteri titkár, az államvasutak, a közös hadügyi és a magyar földművelési miniszteriumok, valamint a horvát tartományi kormányzat kiküldöttei, Pécs város és Baranyavármegye törvényhatóságának megbízottai, továbbá az érdekelt községek. A városi közigazgatási bizottság Kovácsffy Kálmán és Ráth Mátyás bizottsági tagokat küldte ki a maga részéről a bejárás akatushoz.

— **(Szerencsés megmenekülés.)** A szigeti külvárosi gyakorlóterén átvonuló pályatesten tegnap este felé sajnálatos baleset történt, mely könnyen végzetessé válhatott volna. Egyik polgártársunk jött kocsiján a városba és már a pályatest közepén volt kocsijával és a másik sorompó éppen akkor csapódott le, midőn a lovak már kívül voltak az országuton, míg a kocsis maga benrekett a pályatesten. A robogó vonat

vörös lámpái már látszottak és a katasztrófa kikerülhetetlen, ha a lovak véletlenül el nem szakítják a sorompó drót-kötélét és ki nem ragadják a fatális helyzetben levő kocsit és a rajta ülőket. A kocsis feje tetején így is súlyos zúzódásokat szenvedett. Ajánljuk a forgalmi főnökség figyelmébe, hogy utasítsa a pályadróket, hogy legyenek jövőben némi figyelemmel a közönség érdekeire és ne bánjanak el oly felületesen a sorompók lebocsátásával és felszabadításával. Mig az előbbi eset esetleg katasztrófával is járhat, addig az utóbbi azzal a kellemetlenséggel van összekötve, hogy a kívül rekedt kocsiknak sokszor órákig is kell várniok, míg az ut szabaddá tétetik. Elvárjuk a gyors intézkedést.

— **(Kórházi lelkészek javadalmazása.)** A pécsi sz. ferencrendiek 1854. óta teljesen díjtalanul teljesítik a pécsi kórházban a lelkészi teendőket és látják el a haldoklókat a halotti szentségekkel. Nevezett rendház főnöke most kérvénnyel fordul a közigazgatási bizottsághoz, a melyben fölhozta, hogy utóbbi években átlag 591 esetben kellett teljesíteniök a lelkészi funkciókat, a mi két áldozár összes tevékenységét veszi igénybe, már csak méltányossági tekintetből is, kéri tehát, hogy e két lelkész eltartására évi 800 frt segély utalványoztassék a rend számára, tekintetbe véve, hogy a sokkal kisebb betegforgalmu nagykanizsai kórházban a lelkésznek 600 frt díjazása van. Tekintve, hogy a kórházi bizottság, minden kérés nélkül, saját iniciatívájából, már 300 frt javadalmazást hozott javaslatba, és ezt az összeget be is illesztették az 1895-iki kórházi költségvetésbe, a közigazgatási bizottság ezt az összeget 1896 tól kezdődőleg évi 400 frtra emeli fel, arra való tekintettel, hogy a rend egyszersmind a szegényházi ápoltak lelki szükségleteiről is gondoskodik.

— **(Megszűnt a száj- és körömfájás.)** Még a január hó végén a pécsi szarvasmarha állományban fellépett s azóta szórványosan mindig jelentkező száj- és körömfájás a hatósági állatorvosok jelentése szerint a tegnapi napon teljesen megszűnt. E jelentéshez az állami állatorvos is hozzájárulván — miután a fertőzött helyeket szigoruan felülvizsgálta és fertőtlenítésüket elrendelte — Aidingér János kir. tanácsos polgármester ma egy-egy felterjesztést intézett a belügyi és a kereskedelmi miniszterekhez s értesítvén azokat abban a véss megszűntéről, Pécs város területét a zár alól feloldani sürgősen kéri. A zár feloldásával a szokásos heti állatvásárookra hasított körmű állatok: szarvasmarhák, sertések, juhok és kecskék feihajtása ismét szabad, de természetesen csak véssmentes területekről s a kivétel a városból szintén meg van engedve bárhová, a zár alá helyezett területek kivételével.

— **(Dülönton született.)** Ma reggel egy gyódi német asszony, a mint befelé jött volna a városba, a honvédbarakk megett dülönton, a szántóföldek között egyszerre csak rosszul lett és még mielőtt segítségére jöhetett volna valaki, összeesett az uton és elővették a szülési fájdalmak. Valami szesz-

lyeskedvő öreg gólyanéninek ugyanis úgy tetszett, hogy az asszonyt, ki még otthon nem is gondolt erre s azért is akart begyalogni a ma reggeli piacra ide Pécsre, az uton lepje meg a gólya nének szokásos ajándékával: egy sivákoló egészséges kis porontyval. És úgy is történt; pár pernyi fájdalom után az anya örülhetett kis magzatának, a kit aztán ölébe vett és valahogy elvászorgott vele a Spitzer Józsefnek közelben levő kocsmájáig, a hol a jószívű kocsmáros azonnal ápolás alá vette, ágyat bontatott neki s az ujszülött kis polgártársat pólyába csavartatta. A derék ember jószívűségének köszönheti az asszony, hogy a váratlanul rájött szülési fájdalmak utókövetkezménye nem lesz szomorú rá nézve, a kis új honpolgár pedig azt, hogy meleg ruhához jutott s nem kellett neki anyjával együtt a dűlőn átcsenvedni világrajöttének első óráiban is a hideget.

— **(A Tettye-víz beboltozása.)** Régebben elrendelte volt a hatóság, hogy a szomszédos ház- és földtulajdonosok tartoznak a Tettye víz beboltozásáról gondoskodni. Ez ellen a rendelet ellen Scholtz Antal és érdektársai felfolyamodással éltek, és a miniszteriumtól ma azzal érkezett le ez a felfolyamodás a közigazgatási bizottsághoz, hogy a végleges döntést a polgármesterre bizza. Polgármester szerint az egész dologból úgy sem lesz semmi, míg az új vágóhid föl nem épül, akkorra pedig ez a lefolyó víz el fog vezetetni, így tehát a beboltozás egészen feleslegessé válik. Egyelőre marad tehát minden a régiiben.

— **(Tejsszövetkezet B.-Nádasdon.)** Roméisz Ferenc plebános kezdeményezésére Baranya-Nádasdon megalakult a tejsszövetkezet és mint ottani tudósítónk írja, ma már annyira előrehaladt stádiumban van, hogy körülbelül 150 részvényes taggal rendelkezik és a tehénállomány a 300-at meghaladja. Nevezett plebánuson kívül még Weber János földbirtokos, Herger Sándor kereskedő, Podgorélc Sándor körjegyző és Schmidt Ignác főerdész fejtettek ki nagy buzgalmat a szövetkezet megalakítása körül.

— **(A mohácsi szerb esperes sajtópere.)** Az ujvidéki „Sztrázsa“ című szerb lap a múlt évben egész sorozatát hozta a cikkelyeknek, melyekben legkiméletlenebb támadást és gyanúsítást intéz Bolyárics Gábor mohácsi g. kel. szerb esperes ellen. Minden lehető csúfnévvel illeti, egyes hívőknek gyónása alkalmából való titkokat kürtől világgá; s végre szemére lobbantja az esperesnek, hogy viselkedése és egyházi rendezvényei által hívőit az állatiasságig lealacsonyítja. Ezeket a cikkelyeket ismeretlen közvetítő aztán százával terjesztette a szerb népparaszt hívői között azzal a tendenciózus célszattal, hogy egyháziilag és társadalmilag lehetetlenné tegye az esperest. Bolyárics e miatt „Sztrázsa“ ellen sajtópanaszt tett folyamatba a szegedi törvényszék mint sajtóbíróság előtt, melynek során kitűnt, hogy a cikket Jánkovics György mohácsi g. k. szerb tanító írta és terjesztette. — Eközben tudta meg az esperes azt is, hogy nevezett tanító a kir. tanfelügyelőnél és a kormánynál

feljelentést is intézett ellene, melyben arról vádolja, hogy iskolai látogatása alkalmával megtiltotta a szerb iskolákban a magyar nyelv tanítását, s elrendelte a szerb história előadását, holott ez a tantervben előírva sincs. — Megbízható forrásból értesülünk, hogy Jánkovicsnak úgy a sajtóban, mint magán panaszában tett vádaskodásai minden alapot nélkülöznek; mert Bolyárics Gábor esperesnek sem hazafiságához, sem egyházi és társadalmi viselkedéséhez szó nem fér; ennél fogva a szerbek nagy érdeklődéssel várják, hogy Jánkovics tanító a felebbvalója ellen szórt minősíthetetlen rágalmakért úgy az esküdtszék, mint illetékes fegyelmi hatósága előtt mielőbb kivége a méltán kiérdemelt büntetését.

— **(Vadászok öröme.)** Itt vannak. Már t. i. az előcsapat. Az olasz déli partok meleg időjárása — meg talán az Erythraei puskaropogás — kergeti szegényeket fölfelé. Még alig jutott a hőmérő a fagypontra felül, a barna hó még most a mély utakban, a méter vastag fuvatagról akár métermázsaszámra lenne gyűjthető. Az ut gyalog embernek is oly barátságos, hogy lakk-cipőben bizony nem volna tanácsos megkísérteni. Az erdő elhagyott, a gyalog-fenyő levelei megfakulva csörögnek a késő fagy hatásától, a a száraz, meztelen ágak között csak a fekete rigó tréfás füttye hallik. Az égen a felhők mint a gonosz lelkiismeret egymást üzve bujkálnak. Már leszállt az alkony, álmosabban csipegnek a honos dalnokok. Mind mélyebb a csend a mély homályban, csillag nem fénylik, baglyok suhannak át a szürkességben, nesztelenül, mint ijesztő kísértet. Már hazatérésre gondolunk, midőn felhangzik a várva várt piz... piz! s utána meglehetősen távol két szalonka röptül ki, mint a nyíl a tágas legelőre, hogy elveszszén a szürkességbe. Inkább öröm-üdvözlétel, mint ártani való szándékkal teszünk egy-egy diszlövést, míg egyszer halljuk a hangot s örömmel konstatáljuk, hogy márc. 9-én este már 3 szalonkát észleltünk. Tehát itt vannak. Napról-napra fokozódik az esély azok számára, kik az iroda dohos levegőjéből szívesen tesznek egy késői botorkálást a holdtalan éjszakától vissza nem riadva. De hát a jövő héten fel süt a hold is Vadászok! itt az új saison!

— **(Polgári-kör B.-Nádasdon.)** Mint b.-nádasdi levelezőnk írja, az ottani intelligensebb polgárok polgári olvasó-kör megalakításán fáradoznak. Az alapszabályokat már föl is terjesztették jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz.

— **(Csattanós hirmondó.)** Ilyen ujság is van, nemcsak Telefon Hirmondó. És sokkal egyszerűbb is a szerkezete, mint annak, mert nem kell hozzá más, csak egy hatalmas tenyér, meg egy médium, a ki arra kíváncsi, hogy mi ujság. Ezt a csattanós hirmondót pedig egyik vendéglősnünk találta fel, a ki az alantasabb stammgazatok számára a kis képes Budapestet járhatja, hogy azok abból olvassák ki egy-egy pohár bor mellett, hogy mi ujság. Ma délelőtt, úgy ebéd után, mikor a kocsmában nem volt más, csak a vendéglős kis lánykája, betévedt oda Deli Ágoston nevű, állítólag hosszuhetényi illetőségű vándor kalapossegéd, a ki a kis lányt meg se látta, de annál jobban meglátta a „Budapest“ képes ujságot és csupa ujságvágy

ból annyira szerelmes lett bele, hogy keblére szoritván, a kabátja zsebébe csuszította. Ekkor más értékesebb tárgy után nézett, a mit eltegyen, de a kis lány a papája után kezdett kiáltozni s ezen a legény annyira megijedt, hogy kifutott a kocsmából. A vendéglős azonban utána ment s mikor utolérte, mindjárt az általános európai helyzetről kezdőzködött tőle. Az azonban nem olvasván még a „Budapest“-et, nem tudott felvilágosítással szolgálni, mire aztán a vendéglős kivette a kabátja zsebéből az ujságot — a mit oda csuszitatott — s ő mondta el a legénynek úgy a politikai, mint a közigazgatási, de különösen a rendőrségi híreket, csak úgy olvasatlanul, jobbról-balról valami tizet, melyeknek mindenike csattanós volt. A legény pedig a híreknek kézzelfoghatólag történt átadását még meg is köszönvén, kijelentette, hogy többé nem lesz kíváncsi az európai konstellációra, s ennek bizonyosságául úgy elszellett, hogy eleddig a rendőrség se tudta megtalálni.

— **(Lúdhusra éheztek.)** Valkó Veréb Imre magyar ürögbi lakostól az éjjel eddig még ismeretlen tettesek 4 darab hizott ludat elloptak. A ma délelőtti piacon nyomozták a tolvajokat, de bizony azok nem hozták ide eladás végett a lopott ludakat. Meglehet, hogy „saját külön“ használatra lopták el a jó kövér ludakat a tettesek, a a kiket keres a csendőrség is, rendőrség is egyesült erővel.

— **(Lerugta a fülét a ló.)** Csizmadia Károly üszögbi lakosnak hasonnevű, alig 12 éves fia tegnapelőtt majdnem életével fizette meg, hogy ilyen fiatalon belekontárkodott az apja dolgába. Mert az utóbbinak volt a dolga rendesen, hogy két lovát — min tuzvarozni járt — reggelenként megvakarja, a miben azonban tegnapelőtt a fia megelőzte, nagy passzióval vakargatva a lovakat korán reggel az istállóban. Az egyiket, a sárgát, már mértőleg ellátta a gyerek, azonban mikor a másikhoz, a pejparipához lépett, az meghorkant tőle és felé rugott. Ha a fiu el nem ugrik, bizonyára homlokra rugja a ló; így csak a fülét rugta meg, de azt aztán olyan erővel, hogy a gyerek füle felig leszakadt a fejtől. Vérrel borítva futott a fiu az apjához, a ki első rémületében és dühében a pej paripát jól csiángálta, aztán pedig felrakta a fiut a kocsira és behozta Pécsre. Itt az orvosok felvarrták a fiu lerugott fülét, még pedig oly szerencsésen, hogy az már pár nap alatt teljesen odaforr s a gyermeknek mi baja sem lesz.

— **(A szomszédok.)** Két szomszéd állt ma a rendőrség előtt, az egyik a kajlabajuszu Dénes Márton, a másik a borotvátlan képű Pitypám Ferenc. Az első mint vádló, a második mint vádlott. Dénes Márton két nagy lépéssel előbbre lépett az ajtósarokból s azt mondta a rendőrbiztosnak, hogy ez az ember reá szolgált arra, hogy jól megbüntesse a tekintetes ur, mert elverte őt. Pitypám Ferenc szintén két lépéssel előre lépett és most már ő kerekedett felülre. Azt kérdi, hogy mit ér vele Dénes Márton, ha ő rá tisztességesen reá sóznak is? Lesz e abból neki haszna? Megverte, aztán megverte, mert azt mondta neki, hogy bolond. Dénes Mártonbólintott egyet a fejével és reahagyta:

— Az már igaz, hogy azt mondtam.

— Na hát, kapja föl a szót Pitypám,

pedig nem voltam bolond, mert ha az lettem volna, hát akkor a szamarat vertem volna meg és kendet kötöttem volna el.

Élénk nevetés hangzott e védekezésre. A biztos ur nevetett, hogy még a könyei is kicsordultak. A nevetés aztán átragadt a panaszos Dénes Mártonra is. Két lépést megint előre curukkolt s azt mondta a biztosnak:

— Ne fáradjon kérem tovább a dolgunkkal: beszüntettem a panaszt.

Sárköziék bandája.

Negyedik nap.

— Saját tudósítónktól. —

Egy negyed 10 órakor vette kezdetét a mai végtárgyalás, melyen Hasenauer Ádám mohácsi lakos kárára 1893. szeptember 18-án a báttaszéki keresztuton elkövetett lopás büntetésnek letárgyalása volt az első tárgyalandó büntett. Vádolva vannak e lopás elkövetésével Sárközi (Gombai) Pál és Sárközi (Bundás) József s orgazdák nem kevesebben, mint 23-an vannak.

Lopás a keresztuton.

Hasenauer Ádám szücs, 1893. szept. 18-án Szegzárdról Mohácsra ment hasafelé a vásárról s utközben a keresztuton Sárközi (Gombai) Pál és Sárközi (Bundás) József, meg Kolompár János a kocsi hátuljáról egy láda bárányszőr sapkát loptak le. Kolompár e büneért már a pécsi törvényszék által régebben el lett ítélve; büntérsai azonban csak most állnak a bíróság előtt. Az ellopott 350 drb 800 frt értékű sapkát tettesek eladták alsó-nánai és cikói lakosok között, a

kik ma mint orgazdák állanak a törvényszék előtt.

Káros Hasenauer Ádám előadván a lopás elkövetését és kárát felszámítván, megismeri az ellopott sapkák közül előtte felmutatott példányokat.

Sárközi (Gombai) Pál I. rendű vádlott azt vallja, hogy lakásáról Báttaszékről két magyar ember kényszerítette, hogy velük elmenjen lopni s a két magyar le is vette a ládát a kocsirol, de ő nem vett részt a lopásban. Megöléssel fenyegették, ha el nem megy velük. Jutalmul egy kendőben kötve adtak neki egy csomó sapkát, a miket ő eladogatott. Bundás és Kolompár nem voltak jelen a lopáson.

— Engem isz a kukoricásba állítottak. Megöltek volna a két magyar emberek, ha onnan mozdulok!

A Knittléknél feltalált bundára most azt vallja, hogy azt Eszéken vette egy forintért egy koldustól.

Sárközi (Bundás) József nem ismeri a felmutatott bűnjeleket. Ő Alsó-Nánán találtkozott Gombaival, a ki a sapkákat árulgatta ott a lakosok között. Őt elfogták a csendőrök Alsó-Nánán s találtak nála 23 frtot, de arra azt mondja, hogy a lovát eladta a szegzárdi vásáron s onnan volt pénze. A lopásról nem tud semmit.

Reif György, cikói lakosnak, a ki legfőbb orgazdája volt a bandának, 4 darab sapkát, másodizben hat darabot találtak meg a csendőrök. Azt mondja, hogy a négy darabot Kolompártól vette s ezért az orgazdaságért már elítéltetett. A másodizben nála léfoglalt 6 darab sapkára azt állítja, hogy azt a báttaszéki vásáron vette egy ismeretlen embertől. Reif — mint cikói lakos — az öreg Sárközi Sándort jól ismeri s tudja a cigányokról, hogy azok hosszabb időre el

szoktak menni a faluból. Gombait és Bundást azonban nem akarja megismerni.

Hengel Lajosnál két darab sapkát foglaltak le a csendőrök, a ki azokat állítólag a szegzárdi ősi vásáron vette. De ez nem igaz, mert ezért a két darabért már el is ítéltetett Kolompár ügyének tárgyalásakor s később még négy darab sapkát foglaltak le nála a csendőrök. Ő is cikói lakos s Reif Györgyhöz hasonlóan folytonos összeköttetésben állt Sárköziékkal, de azért most nem akar tudni róluk semmit.

— Miért volt magának szüksége egyszerre két, majd négy sapkára, ha csak ugyan a vásáron vette őket? kérdi tőle az elnök.

— Ajándékba vettem a — leányomnak is! feleli Hengel általános derűltség közt.

— Gombai adott el ennek az embernek sapkát? kérdi az ügyész Sárközi Gombaitól, a ki feleli:

— Én nem adtam, tekintetes uram, hiszen nem alsónánási ember azot mondja!

Reif György is Hengel Lajos is, arra a kérdésre, hogy mit mondott nekik Kolompár, hogy hol vette a sapkákat, egyértelműleg válaszolják:

— Azt mondta, hogy találta!

Kraft Ádám cikói lakos volt a lopás elkövetése idejében, most azonban Zeibriken lakik. Szintén állandó összeköttetésben volt Sárköziék bandájával s összesen 6 drb sapkát vett Gombaitól és Bundástól, valamint Kolompártól, a kikre ráismer.

Kolompár bevezettetvén, tagadja a lopást. Ő ártatlan.

— Hiszen én már bűnhődök érte ártatlanul, tekintetes uraim. Sohazse láttam eszt az embert.

Bundás és Gombai szembe állítatván Krafttal tagadnak szörnyen:

mondja az első szavakat, hirtelen alábbszáll és aztán határozott, csendes és bátortalan lesz.

Évi érzi, hogy kegyetlen vele szemben. De nem tehet másképp; nem hazudtolhatja meg azt az ellenszenvet, melyet érez nem az ifju iránt, de az étellel szemben, melynek elviselhetetlenségét az nem érti melyet ő gyűlöl, utál egész lelke hevével, szive egész mélyéből.

És szinte örül, hogy ott vannak már a tanya előtt, melynek ajtajában egy kis, töpörödött öreg asszony néz ki elébük s integet is a kezével, hogy jöjjenek már.

Az ifju azonban megemelinti a kalapját az asszony felé és kezét nyújtja bucsuzóul a leánynak.

Évi elfogadja a feléje nyújtott kezét.

— Hát nem jön be?

— Nem megyek, Évike. Nincs nekem többé mi keresni valóm se ottan. Isten áldja!

— Jó éjszakát! mondja a leány s aztán utána néz a legénynek, a ki lassu léptekkel tér le egy másik utra, a melynek a végén alig fehérlik ki már az alkonyodó nap szürkességéből egy magas, nagy majorsági épület, a Palotai Mihályék tanyája.

— Hej, leány, leány! hogy viseled magad azzal a legénnyel szemben? Most is mért nem hívtad be egy két szóra?

Igy fogadja az öreg asszony, Pankotai Jánosné ő kegyelme, a leányt, a mint az odaér hozzá.

— Hagyja el, mama. Hát hiszen miért jött volna be?

— Miért, miért? Hát mért szokott a legény a lányos házhoz járni? És főképp a kérő, a kinek hogy miért is nem adtuk meg már a választ, magam sem tudom.

Tavaszi mulásáról, nyári tovaszállásáról különösen alkalmas így szeptemberben elgondolkozni a pusztán. Járnai a száraz medrében lassan csobogó patakocskák mellett, s zizegő lombu szomorufüzek, hervadt virágú bodzafák alól nézni végig a letarolt földeken, egész a zugó nádtengerhez hasonló kukoricásig s azon túl is a fehérítő tanyaházak előtt hűsölő birkanyájig, mely körül egy-két béklyóba vert csikó szabdálja lassan a száraz fűvet s szomjas borjával viaskodó tehén tapossa le a néhol még sárgálló kökörösint.

Az a magas, megtermett, vállas legény sem csodálkozik hát, a ki most vállára vetett fegyverrel lép ki egy kukoricatábla közül, hogy előtte az uton valakit talál, lassu, csendes léptekben haladva a patak mellett s a ki léptei zörgésére ijedten tekint vissza, mint a kit titkos gondolataitól akarnak megrabolni.

— Jó napot, Évike! Vagy talán jó estét is mondhatnék már, hiszen áldozóban a nap s bizony este lesz nemsokára.

Napbarnított, rokonszenves arcán a legénynek mosolygás tűnik fel, a mint így köszönti a leányt. S aztán odalép mellé, a régi ismerősök bizalmaságával s megfogja annak a kis, puha, fehér kezét.

— Miről gondolkozik, így egyedül jártában, Évike? Arról talán, a mire még ma sem felelt?

Pankotai Évi — mert ő volt — csendesen, de azért ellenállhatatlan erővel húzza ki kezét az ifjúból s lassu, határozott hangon szólal meg, mintha olyan sokszor ismételte volna már azt, a mit mond.

— Nem arról gondolkozom, Palotai.

A legény arcán egy fájdalmas vonás vágódik ke-

— Nem igazs! Én nem ismerem. So hasé láttam; nem adtam el nekik egy kutyabórt, nemhogy sapkát.

Knittl Mihály 4 darab sapkát vett Gombai Palitól. Tagadja, hogy 10—12 darabot vett volna tőlük s különben is csak 4 drbot találtak meg nála a csendőrök. Alsó Nánán lakik, de azért ismeretségben volt a cigányokkal, összeköttetést tartott fenn velük állandóan s egy egész télen ott lakott a banda az ő pincéjében.

Knittl Mihályné Wagner Katalin urához hasonlóan vall s csak Sárközi Gombai Palit jelöli meg, kitől a 4 darab sapkát vették. Elnök németül kérdezi, hogy Sárközi (Bundás) János nem járt e náluk kínálni nekik még több sapkát is megvételre, mire Knittlné igenlőleg felel, Bundás pedig felugrik s tiltakozik ellene:

— Nem igazs, tekintetes uraim!

— Ahá, hát tudsz németül is, miért tagadod? szól reá Bajnovits bíró.

— Hásen tudok; német faluba születtem!

Gombai Pali beismeri, hogy a 4 sapkát ő adta el Knittléknek, de nem mondta nekik, hogy lopott, csak azt, hogy találta.

Réhmer Ágost báttaszéki vizimolnárnál liszt fejében zálogul sapkát, hordót, hévért, dunnacihát hagytak Sárköziék. Hogy vett volna tőlük valamit, azt tagadja. Rájuk ismer a három vádlottra, a kik kórusban zengik:

— Én nem ismerem. Ennél többet se láttam. Csak nyissa ki jól a semit. Csigány több is ván a világon!

Heibel Jakab Sárközi Sándortól vett kenyérért és lisztért két sapkát. Sárközi Sándort bevezetik, a ki tagadja, hogy látta volna valaha Haibelt.

— Beszéljen vele németül. Szól az elnök Sárközihez.

— Én? Mit beszéljek vele? Sohasé láttam világeletemben.

Heibel azonban szemébe mondja a vádat, mire az öreg vajda szintén németül feleli:

— Nit wahr! So leben Sie!

Idős Hahn János két sipkát vett, de be volt rugva, mikor 3—4 cigány odament a házához. Nem emlékszik semmire.

Urban János alsónánai bognár egy kocsisaráglyát csinált Sárközi Bundás Jánosnak, a ki később odavitt hozzá egy sapkát, hogy vegye meg.

Berlinger Jakab két darab sapkát vett 50 krért két cigánytól, a kik Knittlék nál laktak. Sárközi Gombai elismeri Berlinger állítását, de Bundás tagad erősen s Gombai is védelmére kel.

— Én adtam el, tekintetes uraim. Beismerem. De a Bundás nem volt ott; nem is láttam!

Glöckner Ádám két sapkát vett Sárközi (Bundás) Jánostól, a kit mesziről kimutat a vádlottak közül, a ki helyett azonban Gombai Pál ugrik fel s kezd erősen tagadni.

— Én nem voltam, sohasem láttam ezst azs embert.

Martin Péter egy darab sapkát vett a Jancsitól s ki is mutatja a vádlottak közül Sárközi (Bundás) Jánost, a kinek szemébe is mondja a dolgot, de az mindig csak azzal védekezik:

— Hazsudtam rá! Musáj volt vallani, össze voltam kötözve. Kinoztak nagyon a csendőrök!

Hergert Mihály két darab sapkát vett ugyancsak Sárközi (Bundás) Jánostól,

a kit megismer, Bundás, a kire igen rájár a rud, felugrik:

— Én ezst nem ismerem! Erre nem hazsudtam; sohasé láttam ezst az embert.

Vlassich Mihály, Müller János egy egy darab sapkát vettek ugyancsak Bundás Jánostól, azt ki erre már az mondja:

— Én nem tudom! Részeg voltam két napig! Honnan gyűtt, honnan nem gyűtt az a sapka, nem tudom. Én nem vagyok sapka-kereskedő, de dolgos ember, megmondhatja az egész falu.

Gubina László két sapkát vett az alsó-nánai kocsmában szintén Bundás Jánostól; Biszkup Károlynak a felesége — a ki betegsége miatt nem jelent meg — két sapkát vett a cigányoktól, mikor ő nem volt otthon. Fischer Jakab egy sapkát vett az öreg Sárközi Sándortól kenyérért és burgonyáért, a kit mikor bevezetnek a terembe, megismer.

— Nem ismerem fel, mert a semeim nagyon rossak! feleli Sárközi Sándor s tagad mindent, a mit szemébe mondanak.

Marburger Dániel Knittl Mihályéktól vett egy sapkát, de nem mondták meg ezek neki, hogy az honnan való. Freund Jakab pedig két darabot vett ugyanezeketől. Lizekam Jakab tagadja, hogy ő vett volna sapkát; de Gombai Pali azt állítja először, hogy adott el neki, aztán meg visszaviszja, azzal a kifogással — sok embereknek eladtam, tekintetes uraim. Hát én nem tudom, melyik ezs?!

Elnök az ülést öt percre felfüggesztvén, ez idő alatt a zsufolásig telt terembe egy kis friss levegőt eresztettek a terem örök. Szünet után a tanuk kihallgatása következett.

Hahn Péter cikói kisbíró ott volt a csendőrökkel a házkutatásoknál. Sárköziék mindent megmutogatták az orgazdák házait s ott azok elő is adták a lopott sapkákat. Mint

resztül a rövid feleletre; de látzik rajta, hogy nem lepte meg az s hogy hallotta már másszor is.

— Hát mikor fog már arról is gondolkozni? Mikor ad már határozott feleletet, Évike?

Türelmetlenség tör ki a hangjából s e pillanatban szinte fenyegető az arca.

A leány pedig még csendesebben, még határozottabban felel a kérdésre, melynek követelő hangja arcába kergeti a vért.

— Miért gondolkozom róla? A feleletem az, a mi legelőször volt. Nem megyek soha férjhez.

S aztán látja, hogy a legény megbánja előbbi fellépését s most, erre a nagyon is határozott válaszra, minden remény nélkül csüggeszti le a fejét. És elkezd hozzá beszélni szeliden, okosan, amint közelednek együtt fel a tanya felé vezető uton.

— Látja, Palotai, feledjen el engem. Feledje el, hogy engem szánt magának feleségül, a minek való én nem vagyok. Én tisztelem, becsülöm magát és épen ezért nem akarok a felesége lenni, nehogy boldogtalanná tegyem valamikor. Pedig az előbb-utóbb bekövetkeznék; érzem, tudom.

S most ő fogja meg a legény jobbját, mely idegesen babrált a vállra vetett fegyver kakasával.

— Talán ki is nevet érte, de el kell mondanom magának valamit. Látssa, ilyen egyszerű parasztleányhoz ugye nem illik a nagyravágyás, az ábrándozás, ugye? És én mégis nagyravágyó, ábrándozó vagyok. Szeretném, ha sokat tanultam volna, ha sokat tudnék s ha művelt, uri nő lehetnék valamikor. Utálok a pusztát; gyűlölöm ezt az egyhangú, ezt a csendes, tudatlan éle-

tet, a melyben az emberek dolog és evés között robotolják le napjaikat s elkiváncozom innen; el, el. Be a városba; vagy tudom is én, hová!

Itt megáll a leány a gyors beszédben, mintegy kifáradva, de nem a hatást várva, a mit szavai az ifjura tettek. Az pedig hagyja a kezét a leány kezében s megszólal, azon a hangon, melynek a szerelem kölcsönös őszinteséget.

— Jól mondta, Évike; más talán kinevetné azért, a mit mondott. Kinevetné s azt felelné, hogy könnyen lehet azon segíteni, ha csak ez a baj. Bemennek a városba lakni s mert van hozzá pénze a férjnek, hát az asszony lehet ténsasszony is. De én nem akarom így a szerelmét. Nem azért akarom, hogy szeressen, ha talán én is beviszem a városba lakni s lehet ténsasszonynya, mint az én feleségem is, de azért mert — szeret!

Persze, a legény őszinte szavai, melyekben épen az őszinteség folytán nem csekély együgyűség rejlett, csak jobban növelte a leánynak a keserűségét. És most már nem azon a csendes határozott hangon, de hevesen, türelmetlenül szólalt meg.

— Hát, ha így gondolkozik; ha maga is belátja, hogy nem lehetek a felesége, mért üldöztet mindig a szüleimmel ezzel a házassággal? Mért nem mondja meg nekik kereken, hogy nem vesz el, punktum?!

— Mert szeretem, Évi! Szeretem és mindedig reméltem, hogy a feleségem lesz. De most már . . . Ne féljen nem fogják többé a házasságunkkal bántani; nem!

A legény heves hangja, a mivel szinte kiáltva

kisbíró ismeri a cigányokat mind, a kiket bevezetnek elébe, és sorban megmutogatja a 11 közül:

— Ez Bundás, ez Gombai, ez Farkas Sándor, ez József, a Sándor fia, ez János Józka, ez Péter, ez Gyurka, a ki Hautra való!

Ezek persze nem akarják megismerni s az öreg Sárközi Sándor megint a szeméit okozza, hogy nem jól lát s nem ismer meg senkit.

Kurt Adolf, volt alsónánai, jelenleg bátyai jegyző, elmondja részletesen, hogy Sárközi Jánost hogy fogták el a községi rendőrök sapka árulásért. De a társa, Gombai Pali, megugrott Sárközi Bundás János aztán a községi börtönből megszökött s a báttaszéki csendőrök fogták el. A két cigányt megismeri, a kik notórius tolvaj hirében álltak a vidéken.

— Hát maga szökött el a börtönből Bundás, kérde az ügyész.

— En nem tudom, lehet, hogy meg-sökttem, de boros voltam; nem emlékszem rá! védekezik a vádlott.

Az ügyre vonatkozó bizonyítási eljárás befejeztetvén, a végtárgyalás, illetve a 14-ik büneset tárgyalása délután fél 3 órára halasztott, amugy is délre járván már az idő.

Délutáni tárgyalás.

Három óra felé járt az idő, midőn a végtárgyalás kezdetét vette. Vádlottakként: Sárközi (Gombai) Pál, Sárközi (Bundás) János és Kolompár József álltak a bíróság előtt a Schmidt János és Májer Klára kárára 1893. október 13-án elkövetett betöréses lopás miatt, a mely a tizenegyedik eset Sárköziék bűnlajstromában.

A kik az ablakon járnak be.

Schmidt János köves pusztai lakos káros előadja a betörés történetét, hogy a jelzett időben ismeretlen tettesek a szobája ablakát betörték s azon ki-bejárva ellopták 269 frt értékű ág- és ruhaneműt, továbbá Májer Klára ruháit, melyeket az megőrzés végett adott át neki. Sárközi Bundás lábán meg is találták a csendőrök Schmidtnek ellopott csizmáit. A betörő tolvajok aztán Kraft Ádámnak és Hengel Jánosnak adtak el az ellopott ruhákat és ágyneműket, miket azoknál a csendőrség meg is talált, a mint az a felolvasott csendőrkönyvi jelentésből ki is tűnik.

Májer Klára kára 34 frt. Ennyit értek a ruhák melyeket a tettesek Schmidt János szobájából az ő kárára elloptak, de ezeket a ruhákat visszakapván, kára most már nincs.

Sárközi (Gombai) Pál nem tud a betöréses lopásról semmit.

Sárközi (Bundás) János most megint nem akar németül tudni, a mely nyelven a károsok előadták a lopást s azt mondja, hogy akkor nem is volt otthon, Boszniában járt dolgozni. Hogy merre járt, egy bosnyák várost sem tud megnevezni.

— Nem tudok irást, megkérem a tekintetezs törvényséki urakat. Nem irtam fel, hol jártam. Hisen a cigánynál nincs bolondabb, sohse járt az iskolába!

Enők elébe tartja a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását, a mit azonban szintén tagad; nem tudja, „hazsudott-e“, nem „hazsudott-e“, csak azt tudja, hogy nem volt észnél.

Kolompár (Vak) János nem is járt Sárköziékkel; a lopást nem követte el, bár az elhalt Sárközi Szepe felolvasott beismerő vallomása őt nevezi meg a két Sárközivel együtt tettesekül, a kinek Sárközi (Bundás) János elmondta Cikón egy össze-jövetel alkalmával és adott 10 frtot is neki, hogy hallgasson, el ne árulja.

Hengel János orgasdasággal van vádolva, kinél több ruhaneműt találtak meg a csendőrök az ellopottak közül. A csendőrök

előtt azt ismerte be, hogy Sárközi Sándorhoz is vitt a lopott tárgyakból, de csak félelemből s most tagad mindent.

Kraft Ádámnál szintén egész csomó lopott ruhaneműt találtak meg a csendőrök, a miket a cigányoktól vett, de nem tudta, hogy azok lopottak. Most ő is tagad s ellenében az orgasdaság nem is konstatalható.

Tólli Pál csendőrszakaszvezető vallomása szerint Sárközi Szepe beismerése után nem is kellett nyomozniok, Hengel János beismerte az orgasdaságot előttük, de Kraftnál nem találtak semmit. Fodor Mihály csendőrmester hasonlóan adja elő a tényállást; szerinte azonban Kraft is beismerte, hogy a járőrök találtak nála már előbb lopott tárgyakat.

Schmidt János és Mayer Klára vallomásaikra meghiteltetvén, a mai napra kitűzött végtárgyalási anyaggal végzett a törvényszék már háromnegyed 4 órára s így a végtárgyalás folytatása holnapra halasztott, a mikor is a 15—18. számú bünesetek vétetnek tárgyalás alá.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márc. hó 12-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.)

A mai ülés első szónoka Bolgár Ferenc volt, a ki Zsittvay Leo, budapesti kir. törvényszéki elnök eljárását garázdálkodásnak mondja, a miért elnöki rendreutasítást kapott. Zsittvay szótól kihallgatása alkalmával mindenféle politikai kérdésekkel faggatta és durván inzultálta.

Ugron Gábor közbekiált: Addig teszi, míg fölpofozzák!

Bolgár Ferenc ezek után kéri a minisztert, hogy ezeket a bajokat minél előbb orvosolja.

Balogh János felszólalása után Polónyi Géza bizonyítgatja, hogy az igazságügyminiszter egyre másra bocsátotta ki törvénytelen rendeleteit; illetőleg nevében Plósz Sándor államtitkár.

Issekutz és Molnár Józsiás felszólalásai után

Erdély Sándor igazságügyminiszter kijelenti, hogy egyáltalában nem bocsátott ki törvénytelen rendeleteket.

Visontai Soma javasolja, hogy a király a millennium alkalmából éljen megkegyelmezési jogával.

Erdély Sándor igazságügyminiszter kijelenti, hogy ezt a javaslatot már csak azért is vissza kell utasítania, mert a királyt prezezionálni nem lehet.

Kóla János volt az utolsó felszólaló, miután az igazságügyi tárca költségvetése be volt fejezve.

Holnap a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása kerül a napirendre.

TÁVIRATOK.

— A pénzügyi bizottságból.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A közönségi pótkiadások tételénél Ugron Gábor és Szederkényi Nándor éles támadást intéztek a kormány ellen.

— **Párbajozó honvédelmi miniszterium.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kassits Péter nyugalmazott honvédelmi miniszteri osztálytanácsos egy „Fehérvary & Gromon cég“ című brosürben horribilis támadásokat intéz Fehérvary báró személye ellen, a kifejezéseket reprodukálni sajtópör veszedelme nélkül nem lehet. Hazaárulással Panamával, a hivatalnokok nejeivel való erkölcs-telenséggel vádolja Fehérvaryt. Gromon Dezső és Schyttra miniszteri tanácsos ma produkálták Kassitsot.

— **Hamis kártyás a genry kaszinóban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap este az országos kaszinóban D. I. nevű, több százezer forintig álló genryt, egy hasonló nevű miniszter unokaöccsét hamis kártyázáson kapták és nyomban leleplezték. A kaszinó érdekében tudtára adták egész simán, hogy távozzék a társaságból, ő azonban e helyett valamennyi leleplezőjét provokálta.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó

Eladó ház.

Pécsett, szigeti külvárosban, kaszárnya-utca 8-ik sz. ház, melyben elől kert és hátul gazdasági udvar van, szabad kézből jutányos áron eladó. Értekezni lehet ott a helyben a tulajdonossal.

48-as közvacsora márczius 15-én.

A „Magyar-Korona“ vendéglőben, ugy mint minden évben, az idén is

közvacsorát

adok **márczius 15-én**, melyre a n.é. közönséget tisztelettel meghívom. **Teríték ára 48 kr.** Kezdeté 9 órakor.

Sebők Gyula
vendéglős.

Cs. és kir. szab.

Zentler-féle

férfi és gyermekruha-raktár Pécsett, király-utca, Bazar épület, a városházával szemben.

„Millenium-öltönyök“

a legújabb és legdivatosabb

Lodenposztóból

a legdivasabb választékban, továbbá tavaszi felöltők, felső kabátok, haveloc, és öltönyök a legfinomabb angol és francia szövetekből barmulatos olcsó árakon ajánl a

ZENTLER-féle

cs. és kir. szab. uri és gyermekruha-raktár

Pécsett, Király utca 1. sz., Bazarépület. **Figyelmeztetés!** Ezén legújabb loden-szövetek általános elismert tartósága által azon kedvező helyzetbe vagyok, hogy annak minősége valamint olcsó ára folytán minden külföldi és fővárosi legnagyobb hasonló cégekkel versenyeznek!

A legkitünőbb

és

legolcsóbb

hektograf-

anyag

kapható

T a i z s J ó z s e f

könyvnyomdájában

P é c s e t t,

Mária- és megye-utcza sarkán.